

[Udenrigsministeren.]

fase til en politisk fase og forhåbentlig til en helt fredelig udvikling.

Så var hr. Knud Østergaard meget inde på spørgsmålet om isolationismen. Her har allerede hr. Poul Hartling understreget, og det vil jeg bare erklære mig enig i, at Kissinger ikke taler om isolationisme — det sagde hr. Knud Østergaard heller ikke. Kissinger siger udtrykkelig det modsatte, som også hr. Poul Hartling nævnte, nemlig at der ikke er tale om, at den nuværende amerikanske regering vil trække sig tilbage i forhold til Europa.

Hr. Knud Østergaard talte om de forhandlinger, vi nu skal forberede os på til efteråret, og spurgte, om vi er eller bliver tilstrækkeligt forberedte, og det har statsministeren for så vidt allerede svaret på. Jeg skal bare gøre opmærksom på, at vi får brug for alle gode kræfter — og jeg håber, jeg har lov til, også på baggrund af den måde, denne debat er forløbet på i hvert tilfælde indtil nu, iblandt de gode kræfter at kunne regne også partierne i denne sal — når vi skal til at ruste os på forskellig måde til de forberedelser. Det drejer sig dels om formandskabet i EF-kredsen, som blev nævnt, det drejer sig om NATO-konferencen, vi skal have her i juni måned, det drejer sig om, at alt jo tyder på — sådan må jeg jo nøjes med at sige, så længe valget ikke har fundet sted — at Danmark får formandskabet for det vigtigste af udvalgene i FN, nemlig 1. udvalg. Man kan sige, det er lidt uheldigt, at det falder i det samme halvår, hvor vi i forvejen har hænderne fulde, men det tyder altså alting på; det vil sige vi også dér kommer i en ganske central position. Vi er med i det udvalg, der i det samme efterår skal drøfte Europarådets fremtid. Vi vil i det samme efterår have siddende i hvert tilfælde en vis mandskabsstyrke i Helsingfors til konferencen dér, og vi skal endelig have folk til at passe Wien, og så skal vi dog i al beskedenhed prøve at holde udenrigsministeriet gående herhjemme også. Der bliver altså tale om forberedelser mandskabsmæssigt, men også — og det havde jeg egentlig indtryk af at hr. Knud Østergaard lagde mere vægt på, og hvad jeg er enig med ham i — politisk. Er vi vel forberedt? Det har statsministeren jo svaret på, og som statsministeren var inde på det, er vi værter for

NATO-mødet her i juni, hvor statsministeren jo skal holde åbningstalen, og jeg går ud fra, at hr. Knud Østergaard vil være enig med mig i — vi kender vel begge vores statsminister, det udtryk brugte hr. Knud Østergaard så godt — at der også ved den lejlighed bliver mulighed for at sige nogle af de ting, som hr. Knud Østergaard var inde på her for et øjeblik siden.

Jeg er enig i hr. Knud Østergaards synspunkter med hensyn til, må jeg nøjes med at sige det sådan, det alternativ, der ikke er til NATO. Hr. Knud Østergaard nævnte forskellige muligheder, som han tog afstand fra. Der er ingen grund til at gentage dem.

Der er ét punkt, hvor jeg ikke vil sige, jeg er uenig, men hvor der måske er en vis nuanceforskel. Da hr. Knud Østergaard talte om at hele sårene mellem USA og Europa, nåede jeg at skrive i min lille blok: ja vel, ved en dialog, ikke ved en blind underkastelse, men ca. et minut efter sagde hr. Knud Østergaard: vi må optræde med værdighed og ikke krybende i vort samarbejde, og så kan jeg altså også for det punkt erklære mig enig. Jeg synes, når Willy Brandt har givet udtryk for det så stærkt, som han har, så positivt, som han har, når man ved, hvor stor betydning det har, ja, for alle NATO-landene for så vidt, men da ikke mindst for Vesttyskland, at have en frugtbar dialog med USA, at vi skal ikke komme som dem, der underkaster os, men vi skal komme som dem, der tager del i en fri og en åben dialog mellem demokratiske stater. Vi må kunne sige det samme.

Hvad angår spørgsmålet — det var et helt konkret spørgsmål — om at forlade 1 års opsigelsen, bl. a. med henvisning til at forhandlingerne i Helsingfors vil vare flere år, og forhandlingerne i Wien vil vare endnu flere år, var det, jeg forsøgte at gøre med hovedet, at give tilslutning, men jeg forstod, det blev misforstået. Jeg er enig i, at forhandlingerne i Helsingfors vil vare nogle år, jeg er enig i, at forhandlingerne i Wien vil vare flere år, og det giver en logisk baggrund for at sige: skulle vi så ikke prøve at ændre bestemmelsen? Det kan imidlertid ikke lade sig gøre uden en ændring i pagten, og jeg kan ikke se, der er nogen grund til at ændre i pagten — og at foreslå den ændring er jo slet ikke noget, man gør så forfærdelig let i øvrigt; det ville rive meget andet med